

“Faşist Olmayan Yaşama Giriş”

Foucault'nun, *Anti-Oedipus*'u

“Faşist Olmayan Yaşama Giriş” olarak tanımladığı önsözde bu yaşama sanatına eşlik etmesi gerektiğini söylediği ilkelerden biri, *entelektüel konumlanma* için de bir anahtar oluşturur:

Düşünceyi siyasi bir pratiğe hakikat değeri vermek için kullanmayın; siyasi bir eylemi bir düşünceyi gözden düşürmek için, bu sanki katışıksız bir spekülasyondan başka bir şeymiş gibi kullanmayın.

Siyasi pratiği düşüncenin yoğunlaştırıcısı olarak kullanın ve analizi de, siyasi eylemin müdahale biçim ve alanlarının çoğaltıcısı olarak kullanın; Bireyin “*haklarını*” felsefenin tanımladığı şekilde yerleştirmesini siyasetten talep etmeyin.

Birey, *iktidarın* ürünüdür.

Gerekli olan şey, çoğalma ve yer değiştirme yoluyla çeşitli düzenlemeleri “*bireysizleştirme*”tir.

Grup, *hiyerarşikleştirilmiş* bireyleri birleştiren organik bağ olmamalı, sürekli bir “*bireysizleştirme*” kaynağı olmalıdır.” (2000)

Bourdieu'nün *kolektif entelektüel*'i,

bu bireysizleştirme çağrısına bir cevap gibidir.

Neoliberalizmin henüz gözle görülme de öngörülebilir olan

yıkımları konusunda sadece *eleştirel çözümlene* ve

belgelendirme değil aynı zamanda

bir dizi “**realist ütopya**” tedarik etmekle

yükümlü olan *kolektif entelektüel*,

bir anlamda *özgül entelektüel*'lerin bir araya gelmesiyle oluşur.

Neoliberal düşünce kuruluşlarına (başta *think Tank*'lar- BK)

bir *alternatif* gibi tarif ettiği örgütlenmeleri,

ağları, yapılanmaları çoğaltmak,

finansmanı, sermayesi, adresi bulunmayan uluslar

ve disiplinler-arası bir çalışma grubu aracılığıyla herkesin sahip olduğu *zihinsel silahları* bu kolektif örgütlenmenin hizmetine vermek, ama aynı zamanda toplumsal hareketlerle, sendikalarla sürekli bağlantı halinde olmak: Bourdieu'nün *Raison d'Agir* yayınevinden yayınladığı kitaplarında toplanan konferanslarında, yazılarında ve söyleşilerinde çizdiği *yol haritası* aşağı yukarı bu şekilde özetlenebilir.

Kısacası Bourdieu'nün bir anlamda Foucault'nun *özgül entelektüelini* bıraktığı yerden alıp bir kolektif entelektüele evirdiğini söyleyebiliriz. Her ikisinin de Sartre'ın modeliyle (*bütüncül entelektüel- BK*) **çatışma** arzusunu belki de üzerlerindeki etkisinin büyüklüğüyle anlamlandırabiliriz.

Sartre'ın ölümü üzerine yazdığı anma yazısı, bunu açıkça ortaya koyuyor:

Entelektüelin misyonuna Sartre'dan daha çok inanmış ve bu efsaneye toplumsal inanç kuvvetini kazandırmak için elinden gelen her şeyi yapmış başka kimse yoktur.

Bu efsaneyi ve hem üreticisi hem ürünü, hem yaratıcısı hem yaratılmışı olan, cömertliğinin göz kamaştırıcı masumiyetiyle Sartre'ın kendisini, her ne pahasına olursa olsun, her şeye karşı, her şeyden önce de entelektüel dünyanın sosyolojik tanımının sosyolojist bir yorumuna karşı savunmak gerekir:

Entelektüellerin en büyüğü için bile hâlâ çok fazla büyük olmasına rağmen entelektüel ve onun evrensel misyonu efsanesi, tarihsel aklın o hilelerinden biridir.

Öyle ki, evrenselliğin baştan çıkarmalarına ve faydalarına en duyarlı entelektüeller, hiç de evrensel olmayabilecek motivasyonlara bağlı olarak,

evrenselin ilerlemesine katkıda bulunmaktan
fayda sağlayabilirler.”
(2002)

Nazlı Ökten Gülsoy,
Galatasaray Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü